

# **PREKRŠAJNI SUD U NIŠU**

## **PRAVILNIK O BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJU NA RADU**

Na osnovu čl. 3. i 14. Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu („Sl. glasnik RS“, br. 35/2023 od 29.04.2023. godine) i čl. 80. Zakona o radu („Sl. glasnik RS“, br. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 i 75/14<sup>1</sup>) v.f. predsednika Prekršajnog suda u Nišu Slađana Gudžuganović-Pavlović (u daljem tekstu: Poslodavac), donosi:

## **PRAVILNIK O BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJU NA RADU ZA PREKRAŠJNI SUD U NIŠU**

### **I OSNOVNE ODREDBE**

#### **Član 1.**

Radi bezbednosti i zaštite zdravlja zaposlenih od povreda na radu, kao i profesionalnih oboljenja, otklanjanja uzroka i zdravstvenih oštećenja na radu i stvaranja što povoljnijih uslova rada u Prekršajnom sudu u Nišu, sprovodi se bezbednost i zdravlje na radu na osnovu Zakona, ovog Pravilnika i propisa koji uređuju oblast bezbednosti i zdravlja na radu.

#### **Član 2.**

Ovim Pravilnikom posebno se uređuju sledeća pitanja:

- Preventivne, opšte i posebne mere koje su od značaja za stvaranje bezbednih uslova rada;
- Utvrđivanja prava i obaveza poslodavaca, neposrednih rukovodilaca i zaposlenih u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;
- Odgovornosti poslodavca, neposrednih rukovodilaca i zaposlenih zbog eventualnih povreda tih obaveza;
- Organizovanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu;
- Utvrđivanje radnih mesta sa povećanim rizikom od povreda na radu i profesionalnih oboljenja u skladu sa Pravilnikom o načinu i postupku procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini;
- Osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad;
- Slučajeve u kojima se zaposlenom zabranjuje obavljanje poslova;
- Posebna prava, obaveze i mere u vezi sa bezbednošću i zdravljem na radu mladih, žena i invalida;
- Slučajeve i način provere zaposlenih pod uticajem alkohola ili drugih sredstava zavisti.

#### **Član 3.**

---

<sup>1</sup>Објављен 21.07. 2014. године, осим измена члана 121. Закона, које ступају на снагу по истеку 30 дана од дана ступања на снагу Закона

Organizacija i proces rada u Prekršajnom sudu u Nišu moraju biti usaglašeni sa merama i normativima bezbednosti i zdravlja na radu.

Kod svake promene organizacije, procesa postupka rada, rekonstrukcije i nabavke novih sredstava za rad, moraju se sprovesti i osigurati odgovarajuće mere bezbednosti i zdravlja na radu.

#### **Član 4.**

Proces rada u Prekršajnom sudu u Nišu mora se organizovati tako da svaki zaposleni obavlja posao bez opasnosti po svoj život i zdravlje, kao i život i zdravlje ostalih zaposlenih.

Unapređivanje organizacije procesa rada, kojima se garantuje bezbednost i zdravlje zaposlenih na radu zadatak je neposrednog rukovodioca, odnosno odgovornog lica.

#### **Član 5.**

Odgovorno lice u Prekršajnom sudu u Nišu vrši sprovođenje i unapređivanje bezbednost i zdravlja na radu i može angažovati stručne, naučne i zdravstvene ustanove/istitucije za oblast bezbednosti i zdravlja na radu.

#### **Član 6.**

Odredbe ovog Pravilnika primenjivaće se na sve zaposlene u Prekršajnom sudu u Nišu.

### **II PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI ODGOVORNIH LICA U PREKRAŠAJNOM SUDU U NIŠU**

#### **Član 7.**

Poslodavac je dužan:

1. da aktom u pisanoj formi imaju savetnika, odnosno saradnika za bezbednost i zdravlje na radu;
2. zaposlenom odredi obavljanje poslova na radnom mestu i u radnoj sredini na kojima su sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu;
3. obaveštava zaposlene i predstavnike zaposlenih o opasnostima i štetnostima koje mogu da dovedu do povreda na radu i oštećenja zdravlja koja nastaju uvođenjem novih tehnologija i sredstava za rad i da u takvim slučajevima donese odgovarajuća uputstva za bezbedan i zdrav rad;
4. obučava zaposlene za bezbedan i zdrav rad;
5. obezbedi zaposlenima korišćenje lične zaštitne opreme u skladu sa aktom o proceni rizika;
6. obezbedi održavanje sredstava za rad i lične zaštitne opreme u ispravnom stanju i isključi iz upotrebe sredstva za rad i ličnu zaštinu opremu na kojoj nastanu promene zbog kojih postoje rizici za bezbednost i zdravlje zaposlenih;
7. angažuje pravno lice sa licencom radi sprovođenja preventivnih i periodičnih pregleda i provere opreme za rad i pregleda i ispitivanja električnih i gromobranskih instalacija, kao i preventivnih i periodičnih ispitivanja uslova radne sredine, odnosno hemijskih,

- fizičkih štetnosti (osim jonizujućih zračenja), mikroklimе i osvetljenosti i bioloških štetnosti;
8. obezbedi na osnovu akta o proceni rizika i ocene zdravstvene ustanove koja obavlja delatnost medicine rada propisane lekarske preglede zaposlenih u skladu sa zakonom;
  9. obezbedi pružanje prve pomoći, kao i da obučeni odgovarajući broj zaposlenih za pružanje prve pomoći;
  10. zaustavi svaku vrstu rada koji predstavlja ozbiljnu, neizbežnu i neposrednu opasnost za život ili zdravlje zaposlenih;
  11. da donese akt o proceni rizika u pisanoj formi za sva radna mesta u radnoj sredini i da utvrdi način, mere i rokove za otklanjanje ili smanjenje rizika na najmanju moguću meru;
  12. da izmeni akt o proceni rizika u slučaju pojave svake nove opasnosti ili štetnosti i promene nivoa rizika u radnom procesu, uvođenja novog radnog mesta i nove tehnologije i promene uslova radne sredine;
  13. da zaposlene osigura za slučaj povreda na radu i profesionalnih bolesti, radi obezbeđivanja naknade štete;
  14. da se troškovi obuke zaposlenih, obaveznih lekarskih pregleda i nabavke sredstava za rad i lične zaštitne opreme obezbeđuju iz sredstava poslodavca i ne mogu biti na teret zaposlenog;
  15. da sa savetnikom, odnosno saradnikom za bezbednost i zdravlje na radu u Prekršajnom sudu u Nišu radi na unapređenju bezbednosti i zdravlja na radu;
  16. da pozove na odgovornost zaposlene koji se ne pridržavaju propisa o bezbednosti i zdravlju na radu;
  17. da postupa po sugestijama i pismenima izveštajima savetnika, odnosno saradnika za bezbednost i zdravlje na radu;
  18. da obezbedi kontinuirano usavršavanje znanja u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenom koga odredi ili angažuje za obavljanje tih poslova.

### **Član 8.**

Poslodavac ima pravo i obavezu da zabrani zaposlenom vršenje poslova, odnosno radnih zadataka u sledećim slučajevima:

- Ako ne poštuje propise iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu i obavlja poslove protivno merama bezbednosti, usled čega se može povrediti i povrediti druge zaposlene;
- Ako je zatečen da obavlja poslove bez lične zaštitne opreme koja mu je stavljena na upotrebu, a ne koristi je;
- Ako odbije da postupa po uputstvima za bezbedan rad koje mu daje neposredni rukovodilac;
- Kada ustanovi da je zaposleni došao u alkoholisanom stanju ili je pod dejstvom sredstava zavisnosti ili se opio u toku rada.

Udaljenje sa rada traje sve dok se ne utvrdi da je zaposleni ponovo sposoban za rad, odnosno da je prestalo dejstvo uzroka zbog kojih je bio udaljen sa rada.

### **III PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI ZAPOSLENIH U VEZI SA BEZBEDNOŠĆU I ZDRAVLJEM NA RADU**

#### **Član 9.**

Prava zaposlenih:

- Zaposleni ima pravo i obavezu da se pre početka rada upozna sa merama bezbednosti i zdravlja na radu na radnom mestu na koje je određen, kao i da se obučiti za njihovo sprovođenje;
- Zaposleni ima pravo da poslodavcu daje predloge, primedbe i obaveštenja o pitanjima bezbednosti i zdravlja na radu;
- Zaposleni ima pravo i obavezu da redovno kontroliše svoje zdravlje prema rizicima radnog mesta, u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti i propisima o bezbednosti i zdravlja na radu;
- Zaposleni koji radi na radnom mestu sa povećanim rizikom, ima pravo i obavezu da obavi lekarski pregled na koji ga upućuje poslodavac;
- Zaposleni je dužan da radi na radnom mestu sa povećanim rizikom, na osnovu izveštaja zdravstvene ustanove koja obavlja delatnost medicine rada kojim se utvrđuje da je zdravstveno sposoban za rad na tom radnom mestu;

#### **Član 10.**

Zaposleni ima pravo da odbije da radi:

- ako mu pretil neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nisu sprovedene propisane mere bezbednosti i zdravlja na radnom mestu na koje je određen, sve dok se te mere ne obezbede;
- ako mu poslodavac nije obezbedio propisane zdravstvene uslove za rad na radnom mestu sa povećanim rizikom;
- ako u toku obuke za bezbedan i zdrav rad nije upoznat sa svim vrstama rizika i merama za njihovo otklanjanje u skladu sa Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu, na radnom mestu na koje ga je poslodavac rasporedio;
- duže od punog radnog vremena, odnosno noću ako bi, prema oceni zdravstvene ustanove koja obavlja delatnost medicine rada takav rad mogao da pogorša njegovo zdravstveno stanje;
- na sredstvu za rad na kojem nisu primenjene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu;
- ako nije izdata dozvola za rad.

Zaposleni može da se pisanim zahtevom obrati poslodavcu radi preduzimanja mera koje, po mišljenju zaposlenog nisu sprovedene.

Ako poslodavac ne postupi po zahtevu u roku od osam dana od prijema zahteva, zaposleni ima pravo da podnese zahtev za zaštitu prava inspekciji rada.

Kada zaposleni odbije da radi, a poslodavac smatra da zahtev zaposlenog nije opravdan, poslodavac je dužan da odmah obavesti inspekciju rada.

#### **Član 11.**

Pravo zaposlenog da napusti radno mesto:

Poslodavac je dužan da obezbedi da svi zaposleni budu obučeni da preduzmu odgovarajuće korake u skladu sa svojim znanjem i tehničkim sredstvima, koja su im na raspolaganju u slučaju ozbiljne, neizbežne i neposredne opasnosti po njihovu bezbednost i/ili bezbednost drugih i u slučaju kada neposredni rukovodilac, koji je odgovoran, nije prisutan, da bi izbegli posledice opasnosti.

Kada mi pretila ozbiljna, neizbežna i neposredna opasnost po život ili zdravlje, zaposleni ima pravo da preduzme odgovarajuće mere, u skladu sa svojim znanjem i tehničkim sredstvima koja mu stoje na raspolaganju i da prestane da radi, napusti radno mesto, radni proces, odnosno radnu sredinu.

## **Član 12.**

Zaposleni je obavezan da:

- vodi računa o sopstvenoj bezbednosti i zdravlju na radu, kao i o bezbednosti i zdravlju drugih lica na koja može da utiče njegov rad u skladu sa obukom za bezbedan i zdrav rad i uputstvima za bezbedan i zdrav rad dobijenim od poslodavca;
- primenjuje propisane za bezbednost i zdrav rad;
- namenski koristi sredstva za rad, hemijske i druge materije;
- pravilno koristi ličnu zaštitnu opremu, da sa njom pažljivo rukuje i da je uredno vrati na mesto koje je namenjeno za njeno čuvanje;
- pre početka rada, pregleda svoje radno mesto uključujući i sredstva za rad koja koristi, kao i ličnu zaštitnu opremu, i da u slučaju uočenih nedostataka izvesti poslodavca ili drugo ovlašćeno lice;
- pre napuštanja, radno mesto i sredstva za rad ostavi u stanju da ne ugrožava druge zaposlene.

Zaposlenom je zabranjeno da samovoljno isključuje, menja ili uklanja bezbednosne uređaje na sredstvima za rad.

## **Član 13.**

Obaveza zaposlenog da saraduje:

Zaposleni ima obavezu da, u skladu sa saznanjima, odmah obavesti poslodavca odnosno neposrednog rukovodioca o nepravilnostima, opasnostima, štetnostima ili o drugim nedostacima u sprovođenju mera bezbednosti i zdravlja na radu koji bi na radnom mestu mogli da ugroze njegovu bezbednost i zdravlje drugih zaposlenih i drugih lica.

Ako poslodavac posle dobijenog obaveštenja iz stava 1. ovog člana ne otkloni nepravilnosti, štetnosti, opasnosti ili druge pojave u roku od osam dana ili ako zaposleni smatra da za otklanjanje utvrđenih pojava nisu sprovedene odgovarajuće mere za bezbednost i zdravlje, zaposleni se može obratiti nadležnoj inspekciji rada, o čemu obaveštava savetnika, odnosno saradnika za bezbednost i zdravlje na radu, predstavnika zaposlenih i/ili Odbor.

Zaposleni je dužan da saraduje sa poslodavcem i savetnikom, odnosno saradnikom za bezbednost i zdravlje na radu, kako bi se sprovele propisane mere za bezbednost i zdravlje na radnom mestu na kome radi

#### **IV UTVRĐIVANJE POVREDE RADNIH OBAVEZA U VEZI SA BEZBEDNOŠĆU I ZDRAVLJEM NA RADU**

##### **Član 14.**

Zaposleni čini povredu radnih obaveza iz bezbednosti i zdravlja na radu:

- Ako ličnu zaštitnu opremu ne koristi u namenske svrhe;
- Ako se na bilo koji način nemarno odnosi prema primeni mera bezbednosti i zdravlja na radu bez težih posledica;
- Ako i nakon upozorenja zaposleni ne koristi ličnu zaštitnu opremu;
- Ako se ne podvrgava periodičnim lekarskim i sanitarnim pregledima;
- Ako ne učestvuje u organizovanom obučavanju za bezbedan rad i ne pristupi proveri stečenog znanja, i ako ne prijavi odgovornom licu pojave koje mogu prouzrokovati nesreću na poslu;
- Ako i pored upozorenja oštećuje ili demontira zaštitne uređaje i naprave na opremi za rad na radnom mestu;
- Ako neopravdano odbija izvršenje odluke, naredbe ili uputstva iz bezbednosti i zdravlja na radu, koje donosi nadležni organi ili odgovorno lice;
- Ako ne prestane da radi na radnom mestu dok je pod uticajem alkohola ili drugih sredstava zavisnosti, pošto mu je poslodavac ili savetnik za bezbednost i zdravlje na radu naredio da obustavi rad;
- Ako na bilo koji način ne izvršava obaveze utvrđene Pravilnikom usled čega mogu nastupiti teže posledice po zdravlje ili život zaposlenih, odnosno zbog toga Prekršajni sud u Nišu pretrpi materijalnu štetu.

Za povredu obaveza iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu može se zaposlenom izreći i mera prestanka radnog odnosa tj. raskida ugovora o radu.

##### **Član 15.**

Poslodavac čini povredu radnih obaveza iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu u slučajevima neizvršenja mera bezbednosti i zdravlja na radu koje su propisane za sve zaposlene i ako ne obavljaju svoje zadatke, zbog čega bi mogle nastati štetne posledice po zdravlje zaposlenih ili manja materijalna šteta.

##### **Član 16.**

Odgovorni zaposleni u Prekršajnom sudu u Nišu čine povredu odredaba propisa iz bezbednosti i zdravlja na radu, ako usled neizvršenja obaveza koje su propisane za sve zaposlene nastupi teška povreda na radu ili smrt zaposlenih.

## **Član 17.**

Postupak za utvrđivanje povreda radnih obaveza iz bezbednosti i zdravlja na radu i izricanje mera vrši se prema odredbama Zakona o radu.

## **V PREDSTAVNIK ZAPOSLENIH ZA BEZBEDNOST I ZDRAVLJE NA RADU**

## **Član 18.**

Zaposleni u Prekršajnom sudu u Nišu imaju pravo da izaberu jednog ili više predstavnika zaposlenih za bezbednost i zdravlje na radu.

## **Član 19.**

Najmanje tri predstavnika zaposlenih obrazuju Odbor za bezbednost i zdravlje na radu. Poslodavac, u skladu sa Zakonim o bezbednosti i zdravlju na radu, dužan je da u Odbor (ako on postoji ili kada se formira) imenuje najmanje jednog svog predstavnika, tako da broj predstavnika zaposlenih bude veći za najmanje jedan od broja predstavnika poslodavca. Postupak izbora i način rada predstavnika zaposlenih i Odbora, broj predstavnika zaposlenih kod poslodavca, kao i njihov odnos sa sindikatom uređuje se kolektivnim ugovorom ili sporazumom zaključenim između poslodavca i predstavnika zaposlenih.

## **Član 20.**

Poslodavac je dužan da najmanje jednom predstavniku zaposlenih, za bezbednost i zdravlje omogući odsustvo sa rada u obavljanju poslova njegovog radnog mesta u trajanju od najmanje pet časova rada mesečno s pravom na naknadu zarade koja se obračunava i isplaćuje u istom iznosu kao da je radio na poslovima radnog mesta, kao i da obezbedi tehničko - prostorne uslove u skladu sa prostorom i finansijskim mogućnostima, radi obavljanja aktivnosti predstavnika zaposlenih.

## **Član 21.**

Poslodavac je dužan da zaposlenima, predstavniku zaposlenih i/ili Odboru omogući da budu konsultovani unapred i blagovremeno u vezi:

- svih mera koje utiču ili mogu da utiču na bezbednost i zdravlje zaposlenih;
- organizovanja poslova bezbednosti i zdravlja na radu i osposobljavanja zaposlenih iz člana 15. stav 1. tačka 9) Zakona o bezbednosti i zdravlja na radu;
- donošenja akta koja se odnose na bezbednost i zdravlje na radu;
- planiranja i organizovanja obuke;
- omogućavanja uvida u sve akte koji se odnose na bezbednost i zdravlje na radu;

## **Član 22.**

Poslodavac je dužan da zaposlene ili predstavnika zaposlenih i/ili Odbor upozna sa:



- rizicima na radnom mestu u radnoj sredini i preventivnim merama bezbednosti i zdravlja na radu i aktivnostima koje se odnose na tehnološki i radni proces;
- preduzetim merama inspekcije rada;
- evidencijama o povredama na radu i profesionalnim bolestima i o preduzetim merama za bezbednost i zdravlje na radu;
- preduzetim merama za sprečavanje neposredne opasnosti po život i zdravlje

## **VI ORGANIZOVANJE VRŠENJA POSLOVA BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJA NA RADU**

### **Član 23.**

Poslodavac je dužan da organizuje poslove bezbednosti i zdravlja na radu.

Poslodavac je dužan da opštim aktom iz člana 14. Zakona o bezbednosti i zdravlja na radu, ugovorom o radu odnosno drugim ugovorom u skladu sa propisom kojim se uređuje rad, uredi obaveze i odgovornosti u vezi sa svakodnevnim praćenjem i kontrolom primene mera bezbednosti i zdravlja na radu.

Za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu poslodavac je dužan da angažuje jedno ili više lica sa kojima ima zaključen ugovor o radu, a koji ispunjava posebne uslove u skladu sa Zakonom o bezbednosti i zdravlja na radu (u daljem tekstu: savetnik, odnosno saradnik za bezbednost i zdravlje na radu).

Poslove bezbednosti i zdravlja na radu može da obavlja lice koje ima položen stručni ispit za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu i licencu za obavljanje poslova savetnika, odnosno saradnika za bezbednost i zdravlje na radu u skladu sa ovim zakonom.

Ako za poslove bezbednosti i zdravlja na radu ne može da odredi nekog od svojih zaposlenih koji ispunjava uslove iz člana 48, odnosno člana 49. Zakona o bezbednosti i zdravlja na radu, poslodavac, izuzetno, može da angažuje pravno lice ili preduzetnika koji imaju licencu za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu.

### **Član 24.**

Poslove iz bezbednosti i zdravlja na radu kao i delokrug i ovlašćenja zaposlenih koji obavljaju te poslove, utvrđuju se na osnovu Zakona o bezbednosti i zdravlja na radu i ovim pravilnikom.

Poslove bezbednosti i zdravlja na radu u smislu člana 15. Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu obavljaće lice koje ispunjava uslove iz čl. 46. napred navedenog Zakona, na osnovu ili posebno sačinjenog ugovora o pružanju usluga iz oblasti organizovanja poslova bezbednosti i zdravlja na radu.

### **Član 25.**

Savetnik, odnosno saradnik za bezbednost i zdravlje na radu obavlja poslove u skladu sa ovim zakonom, a naročito:

1. sprovodi i učestvuje u postupku procene rizika;
2. učestvuje u izradi programa obuke zaposlenih za bezbedan i zdrav rad, programa obuke predstavnika zaposlenih i programa obuke rukovodilaca;

3. vrši kontrolu i daje predloge poslodavcu u planiranju, izboru, korišćenju i održavanju sredstava za rad, hemijskih materija i lične zaštitne opreme;
4. učestvuje u opremanju i uređivanju radnog mesta u cilju obezbeđivanja bezbednih i zdravih uslova rada;
5. organizuje preventivna i periodična ispitivanja uslova radne sredine;
6. organizuje preventivne i periodične preglede i provere opreme za rad i preglede i ispitivanja električnih i gromobranskih instalacija;
7. predlaže mere za poboljšanje uslova rada, naročito na radnim mestima sa povećanim rizikom;
8. prati i kontroliše primenu mera bezbednosti i zdravlja na radu u skladu sa organizacijom poslova bezbednosti i zdravlja na radu kod poslodavca;
9. prati stanje u vezi sa povredama na radu i profesionalnim bolestima, kao i bolestima u vezi sa radom, učestvuje u utvrđivanju njihovih uzroka i priprema izveštaje sa predlozima mera za njihovo otklanjanje;
10. organizuje i sprovodi obuku:
  - zaposlenih i drugih lica u skladu sa ovim zakonom,
  - predstavnika zaposlenih,
  - rukovodilaca;
11. priprema uputstva za bezbedan i zdrav rad i kontroliše njihovu primenu;
12. zabranjuje rad na radnom mestu ili upotrebu sredstva za rad, u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život ili zdravlje zaposlenog i obustavlja rad na opremi za rad do otklanjanja uočenih nedostataka prilikom pregleda i provere opreme za rad iz člana 15. stav 4. Zakona o bezbednosti i zdravlja na radu;
13. organizuje lekarske preglede zaposlenih;
14. saraduje i koordinira rad sa zdravstvenom ustanovom koja obavlja delatnost medicine rada po svim pitanjima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;
15. saraduje sa predstavnicima zaposlenih i Odborom za bezbednost i zdravlje na radu po svim pitanjima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu kod poslodavca;
16. vodi evidencije u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu kod poslodavca;
17. prati promenu propisa i vrši usklađivanje akata poslodavca, prati standarde i tehnički napredak u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Savetnik za bezbednost i zdravlje na radu je dužan da u delatnostima iz člana 48. Zakona o bezbednosti i zdravlja na radu da svakodnevno prati, kontroliše i izveštava poslodavca o primeni mera za bezbednost i zdravlje kod poslodavca u skladu sa organizacijom poslova bezbednosti i zdravlja na radu kod poslodavca i aktom iz člana 46. stav 2. Zakona o bezbednosti i zdravlja na radu.

Savetnik, odnosno saradnik za bezbednost i zdravlje na radu dužan je da u pisanoj formi izvesti poslodavca i predstavnika zaposlenih o zabrani iz člana 50 stava 1. tačka 12) Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu.

Ako poslodavac, i pored zabrane u smislu člana 50 stava 1. tačka 12) Zakona o bezbednosti i zdravlja na rad, naloži zaposlenom da nastavi rad ili upotrebu sredstva za rad, savetnik, odnosno saradnik za bezbednost i zdravlje na radu dužan je da o tome odmah izvesti nadležnu inspekciju rada.

Savetnik, odnosno saradnik za bezbednost i zdravlje na radu dužan je da kontinuirano usavršava znanja u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

#### **Član 26.**

Za obavljanje poslova zaštite zdravlja zaposlenih na radu poslodavac Prekršajni sud u Nišu angažuje zdravstvenu ustanovu koja obavlja delatnost medicine rada, za koju je nadležni državni organ utvrdio ispunjenost propisanih uslova za obavljanje zdravstvene delatnosti, u skladu sa zakonom.

### **VII OSPOSOBLJAVANJE ZAPOSLENIH ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD**

#### **Član 27.**

U skladu sa odredbama Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu, poslodavac Prekršajni sud u Nišu ili lice koje obavlja stručne poslove bezbednosti i zdravlja na radu dužni su da upoznaju zaposlene pre stupanja na rad sa uslovima rada i opasnostima vezanim za poslove odnosno radno mesto, merama bezbednosti i zdravlja na radu, tj. obezbede obuku zaposlenih za bezbedan rad, pre prvog raspoređivanja na poslove i radne zadatke i u toku rada zaposlenih.

#### **Član 28.**

Pre raspoređivanja zaposlenog na radno mesto, zaposleni mora biti upoznat sa:

- Procesom rada, a posebno sa organizacijom posla i ispravnim i sigurnim načinom rada;
- Opštim i posebnim propisima, merama i uputstvima za bezbedan i zdrav rad, kao i sa obavezom da ih se na radu mora pridržavati, sa posledicama koje mogu da nastupe zbog nepridržavanja mera bezbednosti i zdravlja na radu;
- Ličnim sredstvima zaštite i zdravlja na radu, opremom i uređajima za zaštitu na radu koje je dužan da koristi na radnom mestu, sa načinom njihove upotrebe i namenskim korišćenjem;
- Pravima, obavezama i odgovornostima iz bezbednosti i zdravlja na radu;
- Ostalim merama koje mogu biti od značaja za zaštitu zaposlenih.

#### **Član 29.**

Poslodavac ili savetnik za bezbednost i zdravlje na radu dužan je da izvrši obuku zaposlenih za bezbedan i zdrav rad:

- kod zasnivanja radnog odnosa, odnosno drugog radnog angažovanja;
- premeštanja na druge poslove;

- prilikom uvođenja nove tehnologije ili novih sredstava za rad ili promene opreme za rad;
- kod promene radnog procesa..

### **Član 30.**

Program obuke zaposlenih za bezbedan i zdrav rad utvrđuje se na osnovu rada i potrebe Prekršajnog suda u Nišu. Obuku zaposlenih za bezbedan i zdrav rad poslodavac obavlja teorijski i praktično, u skladu sa programom obuke za bezbedan i zdrav rad koji donosi poslodavac.

### **Član 31.**

Program obuke za bezbedan i zdrav rad sadrži opšti i posebni deo.

Opšti deo programa obuke obuhvata upoznavanje zaposlenih sa pravima, obavezama i odgovornostima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu iz zakona i podzakonskih propisa, kao i upoznavanje sa opštim aktima poslodavca u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Posebni deo programa obuke obuhvata upoznavanje sa svim potencionalnim opasnostima i štetnostima na radnom mestu, procenjenim rizicima i merama za bezbedan i zdrav rad.

Provera teorijske i praktične obučenosti zaposlenog za bezbedan i zdrav rad obavlja se na radnom mestu.

Obuka se vrši za sve kategorije zaposlenih i za sve poslove i radne zadatke u Prekršajnom sudu u Nišu.

### **Član 32.**

Sadržaj programa u delu teorijskog osposobljavanja zaposlenih iz bezbednosti i zdravlja na radu obuhvata, zavisno od poslova odnosno radnog mesta i izvora opasnosti, ove teme:

- Osnove bezbednosti i zdravlja na radu;
- Regulatorna bezbednosti i zdravlja na radu;
- Prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;
- Opasnosti i štetnosti kojima je zaposleni izložen pri vršenju poslova i sl.;
- Mere bezbednosti i zdravlja na radu za sprečavanje nastanka povrede na radu i oboljenja zaposlenih;
- Primena ličnih zaštitnih sredstava i lične zaštitne opreme;
- Osnove pružanja prve pomoći;
- Spasavanje zaposlenih u slučaju elementarnih nepogoda, način evakuacije zaposlenih u slučaju požara, eksplozije i drugih pojava koje mogu ugroziti veći broj zaposlenih.

### **Član 33.**

Postupak obuke zaposlenih za bezbedan i zdrav rad, upoznavanje zaposlenih sa opasnostima i štetnostima na radnom mestu, merama bezbednosti i zdravlja na radu i postupak provere znanja zaposlenih, utvrđuje se programom obuke zaposlenih za bezbedan i zdrav rad.

Program obuke za bezbedan i zdrav rad i njegove izmene utvrđuje poslodavac Prekrašjni sud u Nišu.

## **VIII RADNA MESTA SA POVEĆANIM RIZIKOM NA KOJIMA ZAPOSLENI RADI ILI UPOTREBA ODNOSNO RUKOVANJE ODREĐENOM OPREMOM ZA RAD U ODNOSU NA FAKTORE RIZIKA TOG RADNOG MESTA**

### **Član 34.**

Poslovi, odnosno, radna mesta na kojima postoji povećani rizik od povreda i zdravstvenih oštećenja čije se štetno delovanje na radnu sposobnost i zdravlje zaposlenih ne mogu u potpunosti otkloniti merama bezbednosti i zdravlja na radu smatraju se poslovima, odnosno, radnim mestima sa povećanim rizikom.

Poslovima na kojima postoji povećana opasnost od povrede i oboljenja smatraju se i poslovi, odnosno, radna mesta na kojima je zaposleni izložen naročitim naprezanjima, pa je zbog toga potrebno preduzeti posebne mere bezbednosti i zdravlja, odnosno, da zaposleni na njima ispunjavaju posebne zdravstvene, fizičke i psihičke uslove, godine starosti, kao i da poseduju odgovarajuću stručnost.

Poslodavac Prekrašjni sud u Nišu, dužan je da donese akt o proceni rizika za sva radna mesta u Prekrašnjom sudu u Nišu i da utvrdi način, mere i rokove za otklanjanje ili smanjenje rizika na najmanju moguću meru.

Akt o proceni rizika na radnom mestu i u radnoj okolini Prekrašnjog suda u Nišu zasniva se na odredabama čl. 16. Zakona i na utvrđivanju mogućih vrsta opasnosti i štetnosti na radnom mestu u radnoj okolini, na osnovu čega se vrši procena rizika od nastanka povreda i oštećenja zdravlja zaposlenih, ili upotrebe, odnosno, rukovanja određenom opremom za rad.

### **Član 35.**

Poslodavac je dužan da zaposlenom na radnom mestu sa povećanim rizikom pre početka rada obezbedi prethodni lekarski pregled, kao i periodični lekarski pregled u toku rada.

## **IX PRAVA POSEBNIH GRUPAZAPOSLENIH**

### **Član 36.**

Posebna prava, obaveze i mere u vezi sa bezbednošću i zdravljem na radu mladih (naročito u vezi sa njihovim psihičkim i telesnim razvojem), žena koje rade na radnom mestu sa povećanim rizikom koji bi mogao da im ugrozi ostvarivanje materinstva, osoba sa invaliditetom i zaposlenih kod kojih je utvrđena profesionalna bolest – uređuju se ovim i drugim zakonom, drugim propisima, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o bezbednosti i zdravlju na radu ili pravilnikom o radu i ugovorom o radu.

### **Član 37.**

Ženama, omladini do 18. god. života i osobama sa invaliditetom, osigurava se posebna bezbednost i zdravlje na radu. Prava žena, a posebno trudnica i majki koja doji dete, omladine ispod 18 godina, osobe sa invaliditetom i profesionalno oboleli u pogledu trajanja radnog vremena, prava na godišnji odmor, dužine godišnjih odmora, plaćenog odsustva i drugih prava iz radnog odnosa bliže se uređuju opštim aktom poslodavca ili ugovorom o radu.

#### **Član 38.**

Žene, omladina i osobe sa invaliditetom u radnom odnosu prilikom rada uživaju posebnu zaštitu na radu u skladu sa zakonskim propisima.

#### **Član 39.**

U Prekršajnom sudu u Nišu je zabranjen rad ženama i invalidima na sledećim poslovima:

- Rad na prenošenju, utovaru i istovaru tereta, mase preko 15 kg;
- Rad na drugim poslovima koji štetno i sa naročito povećanim rizikom mogu da utiču na zdravlje žena i invalida.

#### **Član 40.**

Osobe sa invaliditetom i profesionalno oboleli mogu obavljati poslove koji neće dovesti do oštećenja zdravlja i smanjenja radne sposobnosti.

### **X NABAVKA I ODRŽAVANJE SREDSTAVA I LIČNE ZAŠTITNE OPREME**

#### **Član 41.**

Sva sredstva za rad i lična zaštitna oprema koju koriste zaposleni u Prekršajnom sudu u Nišu moraju u svemu da odgovaraju važećim propisima i standardima iz bezbednosti i zdravlja na radu.

#### **Član 42.**

Nalog za nabavku sredstava za rad i lične zaštitne opreme daje poslodavac ili drugo ovlašćeno lice. Za kvalitet i vrstu lične zaštitne opreme pri nabavci konsultuje se savetnik, odnosno saradnik za bezbednost i zdravlje na radu. Kontrolu novonabavljenih sredstava za rad i lične zaštite opreme vrši lice koje obavlja poslove savetnika, odnosno saradnika za bezbednost i zdravlje na radu.

#### **Član 43.**

Za održavanje i namensko korišćenje sredstava lične zaštite zaduženi su sami zaposleni. Ukoliko dođe do oštećenja pre roka, te se lična zaštitna oprema ne mogu upotrebljavati, zaposlenom će se pre isteka roka dati novo sredstvo lične zaštitne opreme.

#### **Član 44.**

Poslodavac ili savetnik, odnosno saradnik za bezbednost i zdravlje na radu, odrediće Aktom o proceni rizika na radnom mestu i u radnoj okolini na kojima radnim mestima i koja lična zaštitna oprema će se koristiti.

### **XI POSLOVI NADZORA IZ OBLASTI BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJA NA RADU**

#### **Član 45.**

Poslodavac je dužan da, najmanje osam dana pre početka rada, nadležnu inspekciju rada izvesti o:

- početku svoga rada;
- radu odvojene jedinice;
- svakoj promeni tehnološkog postupka, ukoliko se tim promenama menjaju uslovi rada;

#### **Član 46.**

Radi izvršenja zakonskih obaveza i omogućavanja rada organa inspekcije rada, poslodavac je dužan da, prilikom inspeksijskog nadzora, omogući nesmetan pregled radnih i pomoćnih prostorija u Prekršajnom sudu u Nišu kao i opreme za rad.

#### **Član 47.**

Pregledu i nadzoru organa inspekcije rada obazno prisustvuje poslodavac, ili lice koje on ovlasti – lice koje obavlja poslove savetnika za bezbednost i zdravlje na radu.

#### **Član 48.**

Poslodavac ili savetnik za bezbednost i zdravlje na radu, stara se o izvršenju rešenja organa inspekcije rada. Organ inspekcije rada mora biti pisanim putem obavešten o izvršenim merama naloženim rešenjem nadležnog organa.

#### **Član 49.**

Izveštaj upućen organu inspekcije rada o izvršenju njegovog rešenja mora sadržati koje mere naležene rešenjem su sprovedene, kao i koje mere je potrebno otkloniti u narednom roku i zatražiti produženje roka za izvršenje mera koje nisu sprovede.

#### **Član 50.**

Povrede na radu moraju se redovno evidentirati u Prekršajnom sudu u Nišu a povređenom zaposlenom izdaje se izveštaj o povredi na radu.

Pod povredom na radu smatra se svaka povreda zaposlenih izazvana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizičkim ili hemijskim dejstvom, ako je takva pojava uzročno vezana za obavljanje posla na određenom radnom mestu, kao i zadobijena povreda prilikom dolaska na rad i odlaska sa rada kući, na službenom putu i druge nesreće regulisane odgovarajućim zakonskim propisima.

#### **Član 51.**

Poslodavac je dužan da odmah, a najkasnije u roku od 24 časa od nastanka, usmeno, u pisanoj formi ili elektronskim putem prijavi nadležnoj inspekciji rada i nadležnom organu za unutrašnje poslove svaku smrtnu, kolektivnu ili tešku povredu na radu, kao i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi bezbednost i zdravlje zaposlenih.

Poslodavac je dužan da odmah, a najkasnije u roku od pet radnih dana od dana nastanka usmeno, u pisanoj formi ili elektronskim putem prijavi nadležnoj inspekciji rada laku povredu na radu zbog koje zaposleni nije sposoban za rad više od tri dana.

Poslodavac je dužan da, najkasnije u roku od pet dana od dana dostavljanja mišljena zdravstvene ustanove koja je utvrdila profesionalnu bolest prijavi nadležnoj inspekciji rada profesionalnu bolest.

#### **Član 52.**

Na mestu rada gde postoji opasnost od povreda ili je došlo do povrede, ne može se dozvoliti rad sve dok lice koje obavlja stručne poslove bezbednosti i zdravlja na radu ne utvrdi da su otklonjeni izvori opasnosti, odnosno, uzroci zbog kojih je moglo doći ili je došlo do povrede na radu.

#### **Član 53.**

Na mestu gde se dogodila teška, kolektivna ili povreda sa smrtnim ishodom, ne sme se ništa menjati dok se ne sprovede uviđaj. O svakom uviđaju sačinjava se Zapisnik u kome se upisuje činjenično stanje.

### **XII PRVA POMOĆ U SLUČAJU POVREDA ILI ELEMENTARNIH NEPOGODA**

#### **Član 54**



Poslodavac je dužan da obezbedi pružanje prve pomoći, da obučeni odgovarajući broj zaposlenih za pružanje prve pomoći i obezbedi sredstva i opremu za pružanje prve pomoći uzimajući u obzir procenjene rizike, radni proces, organizaciju, prirodu i obim radnog procesa, broj zaposlenih koji učestvuju u radnom procesu, broj radnih mesta, broj lokacijski odvojenih jedinica, učestalost povreda na radu i udaljenost od najbliže medicinske pomoći. Pružanje prve pomoći mora biti organizovano na način da je prva pomoć dostupna svakom zaposlenom tokom radnog vremena, u svim smenama i na svim lokacijama.

#### **Član 55.**

U radnim prostorijama i na gradilištu moraju se na vidnim i pristupačnim mestima postaviti ormarići s potrebnim sanitetskim materijalom za pružanje prve pomoći.

#### **Član 56.**

Poslodavac i savetnik, odnosno saradnik za bezbednost i zdravlje na radu dužni su da organizuju mere za evakuaciju i spasavanje zaposlenih u slučaju elementarne nepogode, eksplozije, požara ili druge kolektivne nezgode.

### **XIII OPŠTE MERE BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJA NA RADU I OBAVEZE O USLOVIMA RADA**

#### **Član 57.**

Sve radne i pomoćne prostorije, odnosno njihovi sastavni elementi, moraju biti u skladu sa odredbama Pravilnika o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad na radnom mestu.

#### **Član 58.**

Oprema za rad može se upotrebljavati samo za određenu svrhu i namenu. Sva oprema za rad mora biti u skladu sa propisima, periodično pregledana i ispitana u zakonski određenim rokovima.

#### **Član 59.**

Buka i vibracije u radnoj okolini (ukoliko postoje) moraju se smanjiti i dovesti na najmanju dozvoljenu granicu, prema važećim propisima o buci.

#### **Član 60.**

Opasna mesta (razvodni ormani i provodnici pod naponom) moraju biti propisno obeleženi i zaštićeni od mehaničkih oštećenja. Sve elektroinstalacije i osvetljenja moraju biti izvedeni u

skladu sa tehničkim propisima i standardom. Sva oprema za rad mora biti uzemljena i zaštićena od slučajnog napona dodira i periodično ispitana u zakonski predviđenim rokovima. Svaki rad pod naponom je zabranjen.

#### **Član 61.**

Od atmosferskog pražnjenja, udara groma, moraju biti zaštićeni svi objekti i zgrade, prema važećim propisima.

### **XIV PROCEDURA PROVERE ZAPOSLENIH POD UTICAJEM ALKOHOLA ILI DRUGIH SREDSTAVA ZAVISNOSTI**

#### **Član 62.**

U Prekršajnom sudu u Nišu nije dozvoljen rad zaposlenima ako se utvrdi da su pod uticajem alkohola ili drugih sredstava zavisnosti.

Poslodavac ili savetnik, odnosno saradnik za bezbednost i zdravlje na radu, ako posumnja da je neki zaposleni pod uticajem alkohola, dužan je da ga odstrani sa posla i uputi u najbližu zdravstvenu ustanovu na kontrolu alkoholisanosti. Ako je test na alkohol pozitivan, troškove pregleda snosi sam zaposleni i snosi posledice povrede radne obaveze koja može dovesti do raskida ugovora o radu i prekida radnog odnosa.

### **XVI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

#### **Član 63.**

Mere bezbednosti i zdravlja na radu utvrđene ovim pravilnikom sprovodiće se u Prekršajnom sudu u Nišu kao i sve mere bezbednosti i zdravlja na radu utvrđene Zakonom i propisima o bezbednosti i zdravlju na radu.

#### **Član 64.**

U slučaju novih zakonskih rešenja o bezbednosti i zdravlju na radu koja nisu obuhvaćena ovim aktom, primenjivaće se novi propisi, a ovaj akt usaglasiće se sa navedenim zakonskim rešenjima u roku od 30 dana.

#### **Član 65.**

Ovaj pravilnik stupa na snagu odmah pošto ga potpiše odgovorno lice Prekršajnog suda u Nišu i bude objavljen na oglasnoj tabli.

У Нишу,

17.06.2024. године

**Прекршајни суд у Нишу**